

Munkaerőpiac mérése a válság alatt

Balázs Reizer

KRTK-KTI

August 30, 2021

Összefoglaló

- A kérdőíves felmérésekkel (Munkaerőfelmérés) máshogy meg nem szerzhető információkat szerezhethünk
- Az alacsony elemszám és lemorzsolódás megoldhatatlan problémákat okoz
- A válság alatt ezek a problémák sokat romlottak
- Az aggregált statisztikákat adminisztratív adatok alapján kellene mérni

Tartalom

- ① Mivel lehet mérni a munkaerőpiaci részvételt?
Munkaerőfelmérés
Adminisztratív adatok
- ② Mit kellene tenni?

Outline

① Mivel lehet mérni a munkaerőpiaci részvételt?

Munkaerőfelmérés

Adminisztratív adatok

② Mit kellene tenni?

Hogy készül az adatbázis?

A lakosságot cellákra osztják és minden rétegből kijelölnek háztartásokat

- lakcím nyilvántartásból megkeresik az elérhetőségeket
- súly = lekérdezettek/cella nagyság

Az adatbázis gördülő panel

- negyedévente ismételt pillanatkép => “mit csináltál az elmúlt héten?”
- 6 negyedév után a háztartást leváltja egy másik

Munkaerőpiaci státuszok **önbevallás alapján**

- **dolgozott**, ha végzett legalább 1 óra kereső tevékenységet a munkahelyén, vagy átmenetileg távol volt a munkahelyétől
- **munkanélküli**, ha nem volt munkája, de keresett munkát és el tudta volna kezdeni a munkavégzést
- **inaktív** egyéb esetekben

A MEF problémái (1)

A problémák nem országspecifusak!

A válaszadási hajlandóság korrelált a háztartás tulajdonságaival

- A leggazdagabbak, legszegényebbek alulreprezentáltak (Molnár, 2005)
- A be és kilépők összetétele eltérhet (Cseres-Gergely, 2011)
- A lemorzsolódás összefügghet a státusz váltásokkal

Legjobb megoldás: újraszúlyozás

- ha egy 28 éves Zala megyei férfi lemorzsolódik, akkor megemeljük a 28 éves zalai férfiak súlyát

MEF problémái (2)

Problémák

- Mi van akkor, ha a munkanélküliek/friss állásvesztők kevésbé hajlandók válaszolni?
- Honnan szerezzünk a **státusz szerinti reprezentativitást** biztosító súlyokat?
- A magyar állam nem tudja, ténylegesen hol laknak az állampolgárai
 - Mi történik a kivándorlókkal?

Mi változott a válság alatt?

A válaszmegtagadási arány megugrott (→link)

- nagyon jó döntés volt a kifutó kohorszot benntartani a mintában!

Mit jelent, az ha **valaki átmenetileg távol** volt?

- Fizetett vagy fizetés nélküli szabadság? Betegség?
- Válság előtt 1,5%, válság alatt 7.6% (Köllő-Reizer 2021)

Hány ember tért vissza Magyarországra? Mi az ő státuszuk?

Outline

① Mivel lehet mérni a munkaerőpiaci részvételt?

Munkaerőfelmérés

Adminisztratív adatok

② Mit kellene tenni?

Adminisztratív adatok

2012 óta a vállalatok havonta adják le a munkavállalók foglalkozási adatait

- folyamatos és azonnali információ a tényleges munkaviszonyról, bérekről
- a vállalatoknak le kell jelenteniük a fizetés nélküli szabadságot

A munkanélküli regiszter (elvileg) napra kész

- A munkaügyi hivatal részletes adatokat gyűjt a munkavállalókról (végzettség, életkor, nem, korábbi és a kerestt munkakör)

A teljes lakosságot megfigyeljük, nem csak 50k embert

Adminisztratív adatok problémái

A munkavállalókról szinte semmit sem tudunk

- Nem ismerjük a munkavállalók végzettségét, pedig az érettségi fontos! (Hajdu és tsz. 2015)
- Nem tudjuk a munkaidőt, pedig a legveszélyeztetettebb csoportokban fontos!

Mi van a KATÁSokkal?

- 300 ezer ember tényleges tevékenységéről nem tudunk semmit!

Hány ember dolgozik úgy, hogy a munkahelye nem jelentette be?

- 2000-2005 között a foglalkoztatottak 16%-a (Elek és tsz. 2008)

Hány ember nem regisztrált álláskereső?

Mi változott a válság alatt?

A bérfizetési adatok továbbra is azonnaliak és pontosak!

- A cégek lejelentették a fizetés nélküli szabadságra küldött embereket

Sok állás vesztő nem regisztrálta magát munkanélküliként

- rendkívül alacsony a magyar munkanélküli ellátás
- a munkavállaló “fizetés nélküli szabadságra” került
- A munkaügyi hivatalok kellő erőforrás híján csúsztak a munkanélküliek regisztrációjával

A KATA fizetést az állam felfüggesztette

- A KATÁ-sok ezt maguk is megtehették volna...

A be nem jelentett munkaviszonyokról semmit sem tudunk...

Ami már most is elérhető

Azonnal elérhető adminisztratív adatokra kellene támaszkodni

- 2021. augusztus 19.-én letölthetőek a július ausztriai foglalkoztatási adatok!
- <https://www.dnet.at/bali/QueryEN.aspx>
- A járulékbevallásokhoz hozzá kellene kötni a végzettséget és a munkaidőt

A szakpolitikai olyan mérőszámot vegyen viszonyítási pontnak amit időben konzisztensen meg tud figyelni

- Az dolgozik, akinek van munkaadója és **kap fizetést**
- A ledolgozott munkaórák és bértömeget be kell venni a munkaerőpiac jelzőszámok közé

Amit nem tudunk, de kellene

- 1 Célzottan kérdőívezni kell a KATÁ-sokat
- 2 Sokkal többet kell tudnunk a bérjellegű adóeltitkolásról
 - 1 Kérdőívezni kell a kisvállalkozókat, akik nagy valószínűség szerint be nem jelentett munkavállalók
- 3 Össze kell kötni a MEF-et az admin adatokkal
 - 1 Ellenőrizni kell a munkaerőpiaci helyzet szerinti reprezentativitást
 - 2 Hogy függ össze a lemorzsolódás a munkaerőpiaci státusz változásával?
 - 3 Lásd részletesebben Bruce Meyer, Nicholas Mittag és szerzőtársaik munkásságát

Köszönöm a figyelmet!

2019-es lemorzsolódás

felkérés	darab	cohorsz%	összes lemorzsolódás %
1	1,953	27.42	9.21
2	2,040	27.92	9.62
3	2,371	27.75	11.19
4	2,478	27.04	11.69
5	2,504	26.58	11.81
6	9,851	100.00	46.47
Összesen	21,197	41.23	100.00

Forrás: Köllő-Reizer (2021) (→vissza)

2020-as lemorzsolódás

felkérés	darab	cohorsz%	összes lemorzsolódás %
1	2,355	35.81	13.09
2	3,096	37.06	17.21
3	3,299	36.62	18.34
4	3,444	37.12	19.15
5	2,815	37.41	15.65
6	2,978	39.80	16.56
Összesen	17,987	37.30	100.00

Forrás: Köllő-Reizer (2021)